

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 320.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862322385904/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

- 196 *Lidelsens Vej*: se n.t.s. 183: *Schopenhauer*, og n.t.s. 241. - *venerisk Syge*: køns sygdom, v. er afledt af Venus, navnet på den rom. kærlighedsgudinde. - *naar Skytregnen (...) fast Fundament*: Matth. 7,24-27. - *som det hedder, at æde og drikke sig selv til Dønnen*: Således hed det i den gamle nødverbeltæring om den, der uværdig modtog nødverens sakramente, jf. 1. Kor. 11,27-29. - *Christian den Sjettes Recept*: Konfirmationen blev indført som tvangsforanstaltning af den pietistiske Chr. VI i 1736, 200-året for reformationens indførelse i Danmark.
- 197 *Filosoffen(s)*: hentyder formentlig til Harald Høffding (1843-1931), der var (positivistisk) professor i filosofi ved Københavns Universitet, og til hvem Dalgas på et tidspunkt som student indgav en prisopgave, hvoraf dele er opsuget i Salomons afhandling. - *Manden, som opdager nye Mænd*: hentyder formentlig til Georg Brandes eller Edvard B. (se n.t.s. 98), der som lederne (oppositionelle) litteraturkritikere fremmede den moderne litteratur.
- 198 *Maskepi*: »hemmelig forståelse».
- 199 *Lucretius*, Titus (96-58 f.Kr.): rom. digter af Epikurs skole.
- 200 *sans comparaison*: fr. uden sammenligning. - *Napoleon (...) paa St. Helena*: den fr. kejser N. I (1769-1821) endte sit liv som fange på den sydatlantiske ø St. Helena. - *Charabanc'er*: åben hestevogn med langstillede bænke. - *Gendarmene*: militært organiseret politi. I Danmark fandtes et (forhadt) gendarmekorps fra 1885 til 1894, under Estrups regering. - *Sengelad*: stillads hvorover man hænger sengetøj til bankning og lufning.
- 201 *(Kvadrat)alen*: se n.t.s. 9. - *Skisma*: adskillelse, spaltning, især i kirkelige forhold.
- 202 *raillere(s)*: drille, ironisere. - *apologetisk(e)*: hvad der kan tjene til forsvar for en sag, især kristendommen. - *en af de fede Køer (...) magre*: 1. Mos. 41,17-21. - *Misantrop*: gr. menneskehader. - *Byron(s)*: se n.t.s. 59. - *Augustin* (353-430): oldkirkens store kirkefæder. I sit hovedværk *De civitate dei* (da. *Om Guds stat*) skildrer han forholdet mellem det religiøse og verden, og i sine *Confessiones* (*Bekendelser*) beskriver han i selvbiografisk form en række åndelige og religiøse positioner. - *Zola*, Emile (1840-1902): fr. naturalistisk forfatter.
- 203 *Thyrsosvinger(ne)*: se n.t.s. 127.
- 204 *Primler(ne)*: primulaer. - *træner(s)*: træne. - *præservere*: bevare.
- 205 *Broderen af det fælles Liv*: Thomas a Kempis (se n.t.s. 79), der var medlem af det af nederlænderen Gerrit de Grootte (1340-1384) stiftede religiøse fællesskab »Brødrene af det fælles Liv». - *Herbarium*: lat. samling af pressede planter. - *Kyniker*: tilhænger af filosofisk skole, der afviste ydre status og bekvemmeligheder for at opnå indre ro.
- 206 *Treenigheden*: det kristne gudsbegreb er treenigt: Gud fader, Gud søn og Gud helligånd udgør i forening én guddom. - *Identitetshypotesen*: antagelse om enheden af legeme og bevidsthed, først fremsat af den holl. filosof B. de Spinoza (1632-1677). Denne *monisme* står i modsætning til vor kulturs traditionelle *dualisme*, hvor krop og bevidsthed opfattes som